

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Kiadóhivatal: —
Kiadói-Nyomda. Telefon sz. 15.
 — Nagyikindán. —

Egyesült „Kikindai Közlöny“ és „Felső Torontál“
 — **POLITIKAI LAP.** —
 Megjelenik: **vasárnap és csütörtökön.**

Előfizetési díj:
 Póstán küldve, vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor
 Félévre 7 kor. Negyedévre 3 kor. 50 fillér.
 Egy szám 12 fillér.

Halottak napjára.

Amikor kezdődik az ős második fele, a falomb fakultan lóg a nedves ágakon és csak emitt — amott csillog fel aranypír — pompában, mint az elhamvadó fáklya amikor mint apró gyöngyöcskék dér száll a fűre és a nap bágyadt fényével fénylik a halványkék egboltozaton: akkor ünnepli az egyház minden szentek napját.

Emiéknapja ez a halottaknak, az élők fohászokodása a halál utáni nyugalomért. Sereggestül zarándokolnak az emberek ahhoz a helyhez, hol a halottak pihennek. Égő viaszgyertyákat áldoznak nekik és koszorukat tesznek sirjaikra. Minden temető a gyász és az emlékezés színhelye. De a nagy, az általános gyászban nem nyilvánul az irtózat, mert ez a gyász reményteljes. Nem mint fésontváz lebeg fölötté a halál, hanem mint jóságos angyal, átszellemült arczában a teljesülés komoly vonásaival és hervadhatatlan virágokkal hófehér kezében. Nem minden szem látja ugyan így, mert ehhez a látás gyakorlottsága kell és a lélekből kell hatolnia a világossághoz.

Bármilyen vallásfelekezethez is legyen híve az ember, reméli, hogy halála után más világon új életre fog kelni. Az erről való eszmék és képzeletek a népek műveltségéhez és hagyományaihoz alkalmazkodnak. Még a hitetlenség sem tart a végpusztulástól, hanem az anyag örökkévalóságáról és annak feltámadásáról beszél. Így alakul az élet és a halál a lélek és a test örökké tartó, szüntelen körforgásává, a semmis lényegnélküliségtől az anyagi fejlődésig. Ebben a körforgásban vagyunk minden örömmünkkel és szenvedésünkkel, minden erényünkkel és bűnünkkel. És a földkerekség összes vallásai az örök békéről és az örök kinlódásról beszélnek. A mit erről prédikálnak azt tán egy közös rendszernek nevezhetjük, melynek számtalan változata van.

A kereszténység, mely a megváltásból és a kegyességből indul ki, finomította ezt a tant és oly nagy arányban szentesítette, hogy minden mástan fénye mellette árnyékként elhomályosul. A kereszt diadala és a Megváltó glóriája elhatolt a földkerekség minden részébe. „Pokol, hol a tövised, halál, hol a győzelmed?“ Le lettek igazva a Megváltó által, a ki elvállalta a világ bűneit, Kelljen e tehát még félnünk a haláltól? Még az is, ki a betűn csüng és a gyehenna kínjait az irás szavai szerint képzelettel nyugodtan feküdhet le halandó testének örök álmára, — mert a halál, mely elé valamenyien haladunk, hatalmas közvetítő nemcsak a között, a kit átölel és a között, a ki túléli, hanem a meghalt és ama megfoghatatlan, kifürkészhetetlen leny között, kit Istennek nézünk.

Miket tekint **Ő** erényeknek és miket bűnöknek? Az emberek osztályozzák ezeket, törvények és erkölcsiség sorra megnevezik, de magasabb bíró más értéket kölcsönöz nekik, összekeveri a sorokat úgy hogy halandó szemünkkel már nem vagyunk képesek felismerni, mi a válogatott és mi a kiselejtezett.

Azért régi tan bölcsesége szerint csak jót mondjunk a halottakról. Senkise tudhatja, hogy erénye Isten előtt nem-e olyan, mint az elszáradt fű és bűne nem csillámlik-e mint a drágakő a Megváltó töviskoronájában. Morál és erkölcsiség tág fogalmak, melyek évszázadonként változnak, s sokszor fordul elő, hogy később erénynek tartják azt, ami előbb bűn volt. Csak a kiegyenlítés marad mindig egyforma és ezt a kiegyenlítést Istennek és örökkévalóságnak nevezik! Engesztelőleg lebegnek a megváltás krisztusi arczulatával a mindenség napjai, csillagai fölött; védő köpenyegükbe burkolják temetőinket is és előkészítik minden szentek ünnepét.

Rohanjunk bár elbizakodottan az életen át, ragadjuk bár magunk-

hoz az élet örömeit, vagy baktasunk a gondok és a végtelen szenvedések tövisek ösvényein, mégis a sokalaku élet ezerfelé kigyózó utjain jussunkhoz jutunk és ez a juss a halál, minden szentek napja, jussunk ünnepélye.

Torontálvármegye és Nagyikinda város ünnepe.

A diadal köntösébe öltözött az egész ország: Rákóczit hozták végig végtelen rónaságain. Most már elpihent a hazai földben, örök nyugalomra visszatért oda, ahol olyan félelmetes volt valaha vitéz kurucainak rohanása. A súlyos megpróbáltatások egy újabb kározos korszakából alig fölocsudott nemzet, leirhatatlan lelkesedéssel és áhitattal áldozott utolsó nemzeti fejedelmének dicső emlékezetének.

Torontálvármegye is méltóképpen vette ki részét az ünneplésből. A mi határunkat is érintette a drága hamvokat hozó vonat. Nagyikindára tödült erre az alkalomra mindenki, akinek ez módjában állott és tizezernyi tömeg fohásza áldotta meg utjában a továbbgördülő halhatatlanságot.

A diszgyűlés.

Öt óra tájt érkezett Nagyikindára a különvonat. Hét órakor a városháza nagytermében diszgyűlése volt Torontálvármegye törvényhatóságának. A küldöttségek tagjaival és a díszes hölgyközönséggel zsufolásig megtelt ülésteremben Vinczevidi Ernő megyei főjegyző a következő beszéddel nyitotta meg a diszgyűlést:

Hölgyeim, uraim, mélyen tisztelt diszülés!

Robog már s közeledik künn, a sötét éjszakában a Rákóczi-vonata. Hazai földön vágat már végig s jön dübörögve, mint hajdan kurucz lovasainak élén: a fejedelm! S miként akkor talpra állott egy ország, hogy kövesse a harcra, küzdelembe s rohanjon utána a halálba; ugy ma is az ő zászlója alatt sorakozunk valamennyien, a négy folyó honának gyermekei, hogy leboruljunk az ő nagy és tiszta emléke előtt.

S elmerülve emlékeink áhitatába, halljuk lüktetni a nemzet szívét és visszhangja kél kebleinkben. Azt a szívet, amely elviselte évszázadok keserűségét, amely hol összeszorult, hol majd meghasadt, mikor legjobbjait látta a vérpadon, a számkivetésben, a bitón s amelynek hangos öröm-

Végbél-, gyermekágyasoknak és csecsemőknek nézkülözhetetlen.
Aranyer-, Minden tisztaságot szerető embernek feltétlen szükséges a „Zéro“ használata, mert abszolút tiszta és kellemes érzést nyer általa.

TISZTASÁG, EGÉSZSÉG !!
ZÉRO SZABADALMAZOTT VATAÁRUGYÁN
KLOZEMALTA

Meggátol minden horzsolást és infekciót. Használatban olcsóbb a pírnál **KAPHATÓ MINDENÜTT!**

„ZÉRO“ szabadalmazott vattaárugyán
 Telefon 87-52. **BUDAPEST** Telefon 87-52

mel feldobogni csak akkor adatik meg, ha holtakat vár.

Mert ünnepelt a magyar sokszor, de ünnep-napja — az kevés volt. Volt, amikor haza hozta a nagy hontalant. S van ma, amikor újból, hadsereg, ágyu, fegyver nélkül diadalmasan foglalja el országát a fejedelem.

És halljuk csendes áhítatunkban suhanni az esti szellőt Rodostó felől. Ott kelt föl a zugó Marmara partján, ahol ő élte keserves száműzetésének napjait. S az ő nagy bánatát regéli a fuvallat. Bánatát a nemzetért, amely jó volt és vitéz, hű és áldozatkész és nagygyá csak azért nem lehetett, mert évszázadokon át emésti az ősi átok; a visszavonás.

Miért is, hogy távol hazátlanságban kellett annyi nagy jelesünknek örök álomra hajtani fejét?

Miért is, hogy nem adhatuk meg nekik életükben, amit lelkük sóvárgott: nemzetük nagyságát és hatalmát?

S miért csak haláluk után vagyunk képesek hozzájuk méltókká lenni?

Szomorú kérdések s csak néma csüggedés lehet a válasz.

De nem ennek napja van ma. Nem a csüggedésé, nem a gyászé.

Amikor együtt érez az egész magyar nemzet, mert aki ma nincs velünk az nem a miénk, amikor annak emlékét ünnepeljük, akinél magasztosabb, tisztább alak nincs a világtörténetben s aki a miénk, — akkor emeljük fel büszkén fejünket.

Mert csalhat az okoskodás, hiu lehet a bölcsélet, de nem tévedhet egy nemzet lelke. A kit érzelmeinek azzal a gyengédséggel, képzeletének legszebb virágaival vesz körül: az nagy! az igaz! az szent!

Ehhez a nagy emberhez kell méltókká lennünk. S küzdenünk kell az ő eszményeiért azokkal a fegyverekkel, amelyek móltóak a XX. század gyermekeihez.

S ezzel az erős elhatározással, emelkedett lélekkel járuljunk majd eléje. Szilárd akarattal, hogy testvére lesz magyar a magyarnak s hogy amit vétettünk a múltban, helyreépítjük a jövőben.

Ez érzelmmel köszöntöm Önöket, mélyen t. hölgyeim és uraim, Torontálvármegye törvényhatóságának Rákóczi-ünnepén.

Ez érzélem forrasszon össze bennünket s így várjuk Öt, mert robog már s közeledik künn a sötét éjszakában a fejedelem vonata.

A közgyűlés egyedüli tárgya Gyertyánffy László megyebizottsági tag II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai felett tartott emlékbeszéde volt, mely költői szárnyalásával, gazdag fordulataival, gyújtó hatásával lázba hozta a hallgatóságot.

A díszmenet.

Zugó tapsvihár követte a gyönyörű emlékbeszédet és félzugott a Szózat. Ennek a hangjai, nemzeti színű lampionok és fáklyák lobogása mellett indult meg a vasuti állomásra a több ezer főre menő ünneplő sereg.

A hosszú ut vonalán végig minden ablakban gyertyavilág rezgett, a házakon nemzetiszínű lobogó lengett. A menet élén fuvózenekar haladt hazafias dalokat és kurucz nótákat fújva. A koszorukat megyei és városi hajduk vitték tarsolyos díszruhában, nyomukban magyar díszben vagy tiz megyei és városi notabilitás. Meglepő effektusa volt az állomás felé kanyaruló útvonalon Fa József, egy derék hentes mester házának, minden ablaka Rákóczi képekkel, zászlókkal és drapperiákkal volt díszes s ami alatt a hosszú menet elvonult előtte, két vederből lobogó görögtűz fénye világította meg az egész környéket.

A pályaudvaron.

Félkilenc óra lehetett, amire a menetet kiért a nagykikindai pályaudvarra. Akkorára már mintegy tízezer ember tartotta megszállva az állomás épületét. A peront hatalmas gerendákból ácsolt korlátok zárták körül, a rendet a nagykikindai rendőrség és az önkéntes tűzoltóság tartotta fenn.

A pályaudvar pazar fényözönben uszított. Homlokzatát Rákóczi transzparens ezimere díszítette, büszke jelszavával: „Si Deus pro nobis, quis contra nos.“ (Ha Isten velünk, ki lenet ellenünk!?) Az állomás épület homlokzatát zöld lombguirland és nemzeti zászlók díszítették.

Lázás izgatottsággal, de azért méltóságteljes rendben és nyugalommal várta az óriási tömeg az érkező Rákóczi vonatot.

Jön Rákóczi!

Kilenc óra után néhány perccel megkondul a jelző harang. A tömegben végigfutott a megilletődés hidege:

— Jön Rákóczi . . . !

És szól a tárogató lassan, csüggedően:

— Hová lettek, hová mentek változott vitézi? . . .

. . . Itt vannak, megjöttek. Hazajöttek! Üdv néktek, bujdosók! . . .

Lassu méltósággal siklik be a nagy vonat. Megjött a fejedelem! Vakító fényözönben, megáll a szonoki emelvény előtt a diadal szekér.

A megilletődés némasága lesz urrá, amikor elfogódott hangon szólni kezd a vármegye nevében Vinczehidy főjegyző:

— Hála neked, magyarok Istene, hogy megérvünk engedted nekünk, apróknak, gyarlóknak, nyomorultknak ezt a pillanatot . . .

Nem volt ember, aki bensőjében ne sirt volna, amikor ilyen szívből szakadt szókkal letettük a mi kegyeletünk örökzöld koszorúját Rákóczi koporsójára.

A koporsókat hozó vonat halvány lilaszínű selyemmel volt kárpitozva. Öt csillár, öt öt körtével ragyogta be a hat érzékporsót. Középpütt II. Rákóczi Ferenc hermelinnel, aransávval szegett biborbárony takaró alatt. A koporsón biborbánkoston buzogány, kard és — fejedelmi korona; jobbról Zrínyi Ilona és Rákóczi József koporsói, szintén a fejedelmi korona alatt, balról Thököly Imre, Beresényi és Sibrik koporsói.

Megállt a vonat, a papi rend egybegyűlve elmondta a Miatyánk-ot, elimádkozta az Oremus-t és beszentelte a drága hamvakat.

Vinczehidy Ernő szólott ezután: és letette a vármegye koszorúját a koporsóra. Utána pedig dr. Bogdán Zsivkó polgármester Nagyikinda városi koszorúját. Végül odaoskoltatták Torontál zászlaját Rákóczi koporsójához. Ezt ne feledjük el soha!

Fél tíz óra után néhány perccel azután tovább indult országos diadalutjára Rákóczi vonata.

Imadság és egyházi beszéd.

II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társainak hamvai haza hozatala alkalmával a nagykikindai ev. ref. templomban tartott istentiszteleten, 1906. okt. 27. én elmondotta **Fekete Gyula** lelkész.

I M A

Hatalmas és igazságos Isten! kinek hatalmat ad a forgó világok sokasága hirdeti, és a ki az igazság mozdíthatatlan erősségére helyeztetted királyi székedet, — Téged keresünk lelkünk áhítatával mi erőtlen földi gyermekeid. Ki a változások nagy törvényét irtad fel a roppant világok homlokára, Te Uram e változásokban is örök nagy céljaidat munkálad. Itt ezen a földön is változások hatalma alá rekesztettél mindeneket. Erőket, és uraságokat, hatalmakat és a szolgaságokat, trónokat és a mezőnek fűvét, embereket és az ő reménységeiket. A dicsőségből sokszor gyalázatot és a gyalázatból dicsőséget hoz elő a te kezéd. Az időket és napokat sokszor dicsőség ragyogó betűivel írod fel, máskor rettenetes sötétségnek nyomorúságnak emlékezetét kötöd hozzájuk. Az országokat és nemzeteket egyszer felmagasztalod, majd ismét megalázod őket és szegyeteljes nevet irtsz fel rájuk. Mi Urunk Istenünk ezer éves Magyar hazánkkal is sokszor töl ekképen. Egyszer felemeltél minket a népek előtt nagy tisztességre, hírnév, nagy-

ság, dicsőség, ragyogta be nevünket a távoli országok előtt, máskor megaláztál bennünket a porig. Zászlónkat összetörted s még a nevünk becsülete is elveszett.

Sokszor éreztük Uram haragos ítélőtednek súlyát, de sokszor a te kegyelmed szabadságát is. De akkor is, mikor megaláztál, akkor is ha felmagasztaltál, igazságos Istenünk voltál nekünk Uram!

Hányszor támadt ellenünk a trón magasztaláról az erőszak, hányszor jöttek ellenünk az erős seregek, hogy népedet kiirtsák a földről, hogy elpusztítsák a mit itt épített. Hányszor vették el tőlünk az emberi, a lelki, a hitbeli szabadságot, hányszor állítottak kínzó börtönöket, verpadokat, kovácsoltak bilineseket elvesztésünkre?! Mennyi ezereknek ártatlan vére ontatott ki a földre a zsarnokság durva eszközei által? De Te nagy szabadságunk felkeltél mellettünk, védelmező angyalidat állítád mellénk, hogy ők a te szolgáid, a szabadság és emberszeretet nagy bajnokaim megmentsék néped életét. Így adtad nekünk egymásután dühös ellenségünk megfélemezésére Bockait, Bethlen Gábort, Rákóczi Györgyöt, s ennek nagy sariját Rákóczi Ferencet, s Thökölyt is. Oh nagy Isten; e dicsőséges nevekért, s az általok véghez viti nagy szabadságodért áldunk mi ma Téged.

Oh mily sokat szenvedtek e nagyjaink a te népedhez az ő nemzetükhöz való nagy hűségükért. Felújulva ma előttünk különösen Rákócziak s Thökölynek nagy szenvedései, sok áldozatai. Elbuktak, megaláztattak, mindenüktől kifosztattak, idegen földre bujdosták, s tengernyi bánat alatt összeroskadtak. A mi Rákócziaknak, s vele küzdő társainak a te szolgáidnak testök idegen földben porladott. Mennyiszereget e miatt szőgyen tüze a mi orcánkat. És ime megszántál minket irtalmatlan Isten. Idegenben nyugvó nagy hőseink porait, megelevenítettél, felköltöztetted; s hazánk megszentelt földjére hoztad, közzénk haza hoztad.

Oh ezért a te nagy kegyelmedért, az ebben mutatkozó nagy változásokért, a mi békeségünk vissza állításáért, a hazafiai önért, és becsület tartozásainak a nagy jöltevőkkel szemben történő lerovhatásáért áldunk Téged jó Istenünk.

És kérünk alázatos tisztelettel, hogy hozzánk tőred nagy jó kedvedet tartsd meg magyar nemzeted iránt. Alj melleltünk, légy velünk szüntelen mi nagy Erősségünk! Adj közöttünk igaz békeséget, adj az igazságnak előmenetelt, a szabadságnak elbontathatlan sziklavárat. Adj a tudománynak, a tiszta erkölcsnek, a te szent neved félelmének emelkedést, és növekedést. Állítsd helyre közöttünk a szeretetet, az egyességet.

Védjed, és áldd meg a népedhez hajló öreg királyt, hogy királyi nagy szíve népe igaz hűségének fényében sokáig boldog legyen.

A nekünk dicsőknak, a te szolgáidnak, kik egykor híven elvégezték — a mit rájuk bízál, Uram adj a haza ölen édes pihenést; s szellemi részöknek köztünk és Te magadnál örök dicsőséget Ámen.

Egyházi beszéd.

Alapigék: Ezékiel 37. rész, 12-14. versek. Így szól az Ur Isten: „ime én megnyitom a ti sírjaitokat és kihozlak titeket a ti sírjaitokból, és beviszlek titeket a ti földetekre, és megtudjátok, hogy én vagyok az Ur; és mikor megnyitándom a ti sírjaitokat, és kihozlak titeket sírjaitokból, adom az én lelkemet belétek, hogy megéledjete, és leteszlek titeket a ti földetekre, és megtudjátok, hogy én a Jehova, szoltam és cselekedtem.

Régi profécziák, régi ígéretek teljesednek be. Ifjak álmai, s öregek álmodozásai válnak valóra.

Régi dicsőségünk napja szállt fel ma az égbe és ragyogással, fényvel borítja be hegyeinket, és rónáinkat. Zsongás, elevenesség zajgása támad, mely felferi a fényes paloták lakóit, és mozgásba hozza

azalacsony kunyhók lakóit. Micsoda zsongás micsoda mozdulás ez az egész országban? Micsoda erő mozgatja a földet hogy ki veté az egész országot köznapi nyugalomból?

Kiáltás hallatszik mesze keletről, a tenger felől, az alsó Duna folyása felől — A kiáltás száll a szelek szárnyain minden házhoz, minden háznak minden lakójához. Rákóczi jön, Rákóczi itt van! Régen 200 év előtt is hangzott már ez a kiáltás e hazán, és akkor is felkelt e föld népe, és tűz villant meg tőle a szemében. A Rákóczi névnek varázs hatalmától hajdanán is erő szállott az erőtelenekbe, s bátorság a csüggedt lelkekbe. Akkor is zászló tábor emelkedett fel a magasba, küzdeni, harcolni azok alatt elszántan Istenért, a hazáért, és a szabadságért. Akkor is hős daliák tündöklő fényes serege kelt ki e földnek porából, mikor felzugott a tárogató reszkető bus hangjában a magyar nép iszonyu keserve, mondhatlan bánata.

Rákóczi jön, Rákóczi itt van! száll e kiáltás végig a hazán. És nem csak egyedül jön, hanem vele jönnek a vele együtt nagyok, és halhatatlanok is. Vele az erős kurucok vezére vitéz Thököli fejedelem: vele a hűséges Beresényi, seregünk csillaga és vele e hős lelkű, és fájdalommal szívű nagy asszony, a magyarok nagy asszonya: Zrínyi Ilona is.

Es a mint jönnek, most is felkél e föld népe, és ma is tűz villan meg a szemében. Örömmel lelkesedésnek tüze. a hálás érzések csillogó heve. . .

Ugyan mi történik velünk? Almot látunk-e avagy valóságot? Hát csakugyan betelt volna nálunk az az ígéret, hogy a tengerek, és a sírok vissza adják az ő halottaikat? Hát vajjon kiesoda az, a ki ily csodás dolgokat tud cselekedni az ő népével?

Ünneplő testvérek! Hadd mutassak reá arra, kinek hatalma van a sírokon Hadd hangoztassam előttetek annak szavait, a ki megállott a mi bujdosó nagyjaink százados sirhalma felett, és a ki azoknak szenvedések által megszentelt porait kihozta a sírból. Az életnek és dicsőségnek Ura Istene szólott vala a mi porladó nagyjainkhoz eképen: ime én megnyitóm a ti sirjaitokat és kihozlak titeket a ti sírjaitokból, és beviszlek titeket a ti földetekre és meg tudjátok, hogy én vagyok az ur; és mikor megnyitandóm sirjaitokat, és kihozlak titeket sírjaitokból, adom az én lelkemet belétek hogy megéledjétek, és leteszlek titeket a ti földetekre; és megtudjátok, hogy én Jehova szoltam, és cselekedtem.

Es bár azok a 200 év óta nyugovók azt mondták is az Ur szavára, elszáradtak már a mi csontjaink, és elvesztett a mi reménységünk az elevenítő lélek le szállott hozzájuk, és megéledének.

Mikor mi ma ily csodás eseményeknek vagyunk tanúi, kétségkívül sok minden féle érzésekkel telnek meg a szívek, melyeket mind szeretnénk kiönteni.

De az én szívemet két nagy hatalom tartja fogva, két nagy hatalom, a melyeket a mai nap eseményeiben, és a felolvasott szent ígékben szemlélek.

I. Az egyik hatalom az a sír, a mely a mi nagyjainkat 200 éven át eltemeté.

II. A másik hatalom pedig az Istennek ama lelke, a mely sirjaikat feltöré, és a bennök nyugovókat felköltve, haza hozá.

I.

Az a sír, a mely a mi nagyjainkat hantjai alá temeté, nem olyan közönséges sír vala mint más egyéb sírok. Az a sír egy egész nemzetet, egy egész országot temetett el. A sír akkor is fájdalmas hely, ha csupán egy élet alszik benne, milyen fájdalmas lehet az a sír melyben egy nagy nemzet aluszik?!

Pedig 200 év előtt ilyen sirt ástak ezen a földön. Akkor ásták ezt, mikor Rákóczinak és társainak el kellett szakadni a haza földjétől; a mikor nékiek a könyvtől, és vértől ázott szent földről idegen nép földjére kelle lépniök. Akkor, mikor nekik el kellett szakadni apáik, s anyáik hamvaiktól, az ősök dicsőséges emlékeitől. A mikor itt kellett hagyniök a

népet, melyhez őket vérök kötözé; a melyet úgy szerettek, melyért annyira rajongottak, melyet nyomorúságában oly sokszor megsirattak, melyért oly sokszor imádkoztak. A mikor el kellett szakadniok attól az országtól melyet szabadnak, nagyok, erősnek, boldognak kívántak látni, amelynek jólétéért megvonták maguktól a nyugalmat, s a melyért életüket, vagyonukat, kincseiket mind feláldozák. Akkor, mikor a hazátlanság száraz kenyerét kellett enniök, és könyhullatásuk vízeivel öntözni kökemény párnájukat,

Es ugyan kik ásták ezt a sirt? Egy rettenetes kéz, mely olyan vala, mint egy királynak a keze. Ez a kéz belemarkolt a magyarok szívébe és azt kegyetlenül tépte, szakgatta. Ekkor hangzott el a nagy siralmas jalkiáltás: Recrudescunt inelyti regni Hungariae Vulnera, — megújultak a nemes magyar nemzetnek sebei. Az a kéz a törvények uralmát is felfüggesztette az alkotmány védő bástyáit is összetörte. És még egy másik rettenetes lény, a kinek szeméből pokoli gyűlölet cikázzott minden ellen a mi magyar, a rémes nevű Kollonics. Ez volt az, a ki a mi nagy fejedelmünket Rákóczit elzáratta, a ki Rákóczi nővérét saját lábaival rugdosta be a zárda kapuján. A ki irtó, gyilkoló, rabló seregeket küldött a magyarok elpusztítására; a ki ezeket öletett le, ártatlan nők és gyermekek közül; a ki a magyarság templomait elrabolta, lelképásztoraitak beborítottatta, rablánczra kötözve gályákra eladta.

Ezeket a sirásokat elűzni, s rettenetes kezükből a gyilkoló vasat kivenni kelt fel, a nemzet ezernyi szenvedésén szánakozó nagy Rákóczi és az ő társai. Ezeket elűzni keltek fel a hős kurucz sereg, hogy nemzeti létüket, hitök, vallások szent szabadságát megmentsék az enyészet hatalmától; s a gonoszok kezéből. Amde a dicső remények botjai egymásután összetörték a küzdők kezében. És a nagy sír, a nemzet sirja a küzdő harcok sirja megástatott. Az egész ország olyan mint egy óriás temető. És erre a nagy sirra maga az eltemetendő nemzet is tett egy tövis koronát. Tudjátok e miből állott a tövis korona? Abból hogy a nemzet országgyűlése Rákóczit és társait hazaárulónak nyilvánította, őket megátkozta, összes vagyonukat a saját gyilkosainak prédául oda adta.

S mikor minden meg volt, az egész nemzet lefeküdt a sírba, s elaludt.

II.

De az erőszak és istentelenség ásta sirt feltörte az örök szeretet; a holtakat megelevenítő isteni élet, s a folyton munkálkodó megváltó kegyelem.

Ünneplő testvérek! örüljétek, és hálával boruljatok le ama felséges nagy igazság láttára, hogy a halálnál erősebb az élet, a sírnál a szeretet. Az emberek büneinél a megváltó kegyelem.

Nézzétek csak a nagy változást! Rákóczit és társait 200 év előtt kitagadja, megátkozta a nemzet és király; ma Rákóczit és társait dicsőséggel, ujjongással, hódolattal fogadja a nemzet és király.

Honnan, s kitől e csodás változás? Attól, a ki azt mondja az ő ígében, hogy mikor én megnyitandóm a ti sírjaitokat, és kihozlak titeket a ti sírjaitokból, az én lelkemet adom tibelétek és megtudjátok, hogy én Jehova szoltam és cselekedtem.

Valóban ünneplő testv. e mostani nagy eseményeknek legbecesebb haszna, és áldása az leend, ha az egész nemzet belátja, hogy itt az Ur szólott, és cselekedett. A hatalmas és mindenható Isten. A ki nem akarta, hogy ez a nemzet abban a sírban maradjon, a melybe ellenségei fektették. A ki nagy feladatokat bízott reá, és a ki eljött, hogy ezeknek a nagy feladatoknak betöltésére a nemzetnek erőt adjon. Valami felséges, és boldog gondolat tudni azt, hogy a hatalmas Isten akaratára a mi új életünk, hogy ő a mi szabadtónk, ő a mi megváltónk.

Ó, a ki egy egész elveszett világnak adott új életet, ő a ki az egész emberiségnek adott megváltást; im a magyar

nemzet előtt is most bemutatja hozzá való irgalmát. A megváltás ama isteni munkáját lássátok itt, a melynek ereje van, utja van az egyesek szívéhez, a királyok szívéhez: a mely beviszi a szívekbe az igazság felismerésének képességét a jóságot, a szeretetet, a nemes indulatokat; beviszi a gonosz elítéletek, és sőt felfogások megváltozását, az egyének és nemzetek jogainak és szabadságának tiszteletét.

Oh ragadd meg magyar nép a megváltás ezen isteni erőt, hogy fokról-fokra, napról-napra levehessed régi hibáidat, s elhanyagoljad ékeltelítő föltjaidat. Hogy kiszabadítsd magadat a pártoskodásnak, a vallási gyűlölködéseknek, az osztály harczoknak rutságából is.

Hidd el én nemzetem, hogy nagy bujdosó hőseink csak akként pihennek közöttünk édesen, ha nem csak csontjainkat fogadjuk be, hanem az ő nagy, igazságos, szerető lelküket is.

Csak jöjjetek hát ti dicsők, ti halhatatlanok! Jöjjetek rég elhagyott hazátokba, 's testvéreitek szívébe. Utatokra szórjuk erdőink sárguló lombjait, kertjeink hervadó virágait. Hozsánna nektek!

Es ti is szórjátok szét közöttünk, milliók szívébe a ti erős lelketeket, a ti hűségeteknek, tiszta honszerelmeteknek, szilárd jellemeteknek, edző példáit.

Vegyétek közöttünk most is örök diadalt. Győzzétek meg minden ellenségeinket.

Hogy ma és mindörökké kiálthassa ez a nemzet az ő nagy diadalainak láttára: Az Istennek legyen hála, ki adott nekünk diadalmat a mi Urunk Jézus Krisztus által Amen.

HIREK.

— Halálozás. Egy igaz ember, hű hitves, példás család apa és köztisztelőnek örvendett veterán tanfőru haláláról írunk jelentést e sorokban, fájdalomunknak adván kifejezést elhalálozása felett, mert emberi hivatását a szó igaz értelmében jól végezte. Haláláról hozzátartozói az alábbi gyászjelentést adják ki: Aholítottak a mérhetetlen csapás sulya alatt megtörve, bánatosan tudatjuk, hogy id. Bósz István nyugalmazott igazgató-tanító, a gyöngéd hitvestárs, a gondos családfő: apa és nagy-apa, a jó após és szerető rokon, f. hó 30-án reggeli 3/8 órakor, életének 68-ik, példás családi életének 44 ik évében fenseden elszenderült. A tanítói pályán 36, nyugdíjban 10 évet töltött. Ő példásan teljesítette kötelességét családjá, hazájá, a tanügy és anyaszentegyháza iránt; amilyen önfeláldozó atya volt az elsővel, ép oly igaz, odaadó és hű fia volt az utóbbiakkal szemben. És lehet-e ezeknél többre szüksége az embernek, hogy édes bizalommal álljon az örök bíró elé? Drága, felejtethetetlen halottunk hamvait f. hó 31-én délután 1/4 órakor a róm. kath. szertartás szerint a mokriai úti temetőbe fogjuk örök pihenőre kísérni.

Temetése, melynél a közönség óriási számban vett részt, az igaz ember iránt érzett részvét őszinte megnyilatkozása volt.

— Vasuti munkások sztrájkja A helybeli vasuti állomáson dolgozó vasuti földmunkások béremelés miatt okt. 29 én a munkát beszüntették.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

KEMÉNY JÁNOS.

Kiadó lakás.

Egy minden kényelemmel ellátott 5 szobás uri lakás egy ujjonnan felépült házban folyó évi deczember 1 től kiadó.

Közelebbit a kiadóhivatalnál megtudhatni.

Hogy hívják ?

Mikor született ?

Nincs többé csalódás!

Szerencsését lepecsételve őrzi a **KISS** bankház!

Mindenki megkapja a szerecső által neki szánt sorsjegyet!
Fortuna segítségével minden név és születési év részére egy szerencseszámot helyeztünk el
pecsét alatt, például:
a lepecsételt boríték előoldala: A boríték hátsó oldala:

„JÁNOS“

Születési év: **1877.**

KISS
szerencsése
NAGY

Használja ki az alkalmat.

Fogadja lepecsételve szerencsését tőlünk.

Irja meg nevét, születési
évt és mi azonnal küldjük

pecsét alatt

az ön részre ellett
szerencsesorsjegyet.

Sok ezer család, mely bizalmával bennünket megtisztelt és a

„KISS szerencsése NAGY“

jelmondás híveihez csatlakozott, nálunk lelta szerencsését; merítsen Ön is **KISS**
bankház kiapadhatatlan szerencseforrásából, vegye át tőlünk!

szerencsésének lepecsételt záloglevelét és gazdagság meg jólét közel lesz Önhöz

XIX. sorsjáték I. osztályának huzása már folyó évi november hó 22. és 23-án lesz.

Az I-ső oszt. sorsjegyek árai:

Egy nyolczad K. 1.50. Egy negyed K 3.—. Egy fél K. 6.—. Egy egész K. 12.—.

Kiss Károly és Társa

magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye

BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCZA 13.

Fiókok: VI., Váci-körut 5. sz. — VII., Erzsébet-körut 22. sz.

Ha köszvényben, reumában, ischias-
ban szenved, vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle köszvény szeszt,

mely csúzi, köszvényt, reumát, kéz-,
láb-, hát és derékfájást, kezek és lábak
gyengeségét, fájdalmakat és daganato-
kat biztosan gyógyít. Hatása a legrövi-
debb idő alatt észlelhető. Kapható:

Dr. Flesch E. M.

MAGYAR KORONA
gyógyszertárában,

Győr, Baross-ut 24. szám

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona.
Huzamosabb használatra való „Csalá-
di“ üveg ára 5 kor. 3 kis, vagy 2 „Csa-
ládi“ üveg rendelésénél már bérment-
ve utóinvétellel küldjük.

Minden igényt kielégít a

Délvidék

legjobb hírü czukrászdája,

Szegyakov Péter.

Pentz Miklós áruháza.

UJDONSÁGOK

Őszi és téli cikkekéből

megérkeztek.

Legválasztékosabb és legnagyobb raktár

SZŐRMEÁRUKBÓL.

Tisztelettel

Pentz Miklós

Nagykikinda.

Magyar Gyártmány

Hazai Ipar